

0
ZÉRO
ARMES
NUCLÉAIRES

НУЛЬ
ЯДЕРНОЕ
ОРУЖИЕ

不要
核武

Studieguide till boken

Lars Ingelstam

Fredspolitiska perspektiv

KRISTNA
FREDS
RÖRELSEN

Bilda

Studiematerial till boken Fredspolitiska perspektiv

Denna studieguide är till för dig som vill läsa boken tillsammans med andra och diskutera de tankar som väcks. Liksom andra komplexa ämnen är säkerhetspolitik något som studeras bäst genom att diskutera med andra människor.

När ni registrerar samtalsgruppen som studiecirkel hos Studieförbundet Bilda får ni tillgång till boken och annat relevant stöd för att komma igång och genomföra studiecirkeln. Kontaktuppgifter och mer information hittar du på www.bilda.nu/fredspolitiska-perspektiv

Till cirkelledaren

Det speciella med att vara ledare i en studiecirkel är att du är ledare i och inte för gruppen. En studiecirkel bygger på delaktighet där ni lär er tillsammans genom att dela erfarenheter och tankar. Den som ska leda studiecirkeln har ansvar för att fördela ordet, ha koll på tiden och tillsammans med de andra deltagarna skapa förutsättningar för ett öppet och varmt klimat i gruppen.

Ni kan välja om ledarskapet för gruppen ska rotera eller om samma person ska leda alla träffar, men någon i gruppen behöver ta på sig det formella ansvaret att vara cirkelledare, att ha kontakt med Bilda och att rapportera närvaro för studiecirkeln.

Du som cirkelledare kan själv ta kontakt med Studieförbundet Bilda för att få stöd att planera och genomföra studiecirkeln. Du får introduktion till rollen som cirkelledare och erbjudanden om ledarutbildning som kan stödja din utveckling som ledare. Du hittar kontaktuppgifter via: www.bilda.nu/fredspolitiska-perspektiv

Hur många gånger ni vill träffas i studiecirkeln bestämmer ni själva, men för att vara en studiecirkel behöver ni ses minst 3 gånger och minst 9 studietimmar à 45 minuter. Nedan följer ett förslag på upplägg för fem träffar.

Samtalsregler

Det är viktigt att alla i gruppen känner sig trygga att uttrycka sina åsikter och bidra med sin kunskap. För att det ska fungera så bra som möjligt kan det vara bra att komma överens om några spelregler för samtalet i gruppen. Några förslag är:

- Det personliga vi delar stannar i gruppen.
- Det är okej att prova tankar och att ändra sig.
- Det är okej att vara tyst.
- Vi utgår från våra egna erfarenheter och känslor, snarare än att prata om andra.

- Vi hjälps att hålla tidsramarna.
- Vi bidrar med våra perspektiv och värdesätter att få ta del av andras.

Ni kan tillsammans i gruppen komma överens om samtalsregler under er första träff. Det är viktigt att det är tydligt för alla vad samtalsreglerna betyder och att alla är överens om vilka regler som gäller för studiecirkeln.

Upplägg träff 1

1. **Presentationsrunda.** Ta en runda där alla säger sitt namn och om det finns något annat som känns viktigt att gruppen får veta.
2. **Förhållningssätt och samtalsregler.** Gå igenom de föreslagna samtalsreglerna - känns de bra eller vill ni ändra något?
3. **Förväntningar.** Ta en runda där alla får säga något om varför de vill delta i studiecirkeln kring denna bok och vad de har för förväntningar på läsningen, samtalen och gruppen.
4. **Överenskommelse om upplägg.** Gå igenom förslaget till upplägg. Känns det bra eller vill ni ändra något? Boka tid och plats för kommande träffar om detta inte redan är gjort.
5. **Uppgift inför träff två** Alla läser kapitel 1 "Ett land i fred – och för fred"

Upplägg träff 2-5

1. **Incheckningsrunda** - I en incheckningsrunda kan var och en prova sina tankar och få möjlighet att berätta vad som rör sig i tanke eller känsla just nu. Det kan vara en fundering utifrån det deltagarna läst eller på annat sätt tagit del av inför samlingen. Det kan också vara reflektioner över en händelse som anknyter till ert tema för bokcirkeln eller kort och gott vad deltagaren bär med sig från dagen in i samlingen.
2. **Samtal om dagens kapitel.** Se samtalsfrågor nedan. Använd gärna samtalsrunda för att säkerställa att alla i gruppen får utrymme att bidra med sina perspektiv. Efter rundan kan ni öppna för ett fritt samtal.
3. **Utcheckningsrunda.** Avsluta gärna med ytterligare en runda där alla får utrymme att dela en avslutande reflektion. Förslag på frågor för en avslutande runda:
  - a. Vad tar du med dig från dagens träff?
  - b. Vad vill du göra tills nästa gång?
  - c. Vad blev du nyfiken på att lära dig mer om efter dagens träff?
4. **Uppgift inför nästa träff** - alla läser nästa kapitel i boken.

Samtalsfrågor

1. Ett land i fred – och för fred

1. Texten beskriver hur Ryssland efter Georgienkriget 2008, annekteringen av Krim 2014 och det därpå följande kriget i östra Ukraina åter kommit att uppfattas som

militärt hotfullt mot Sverige. Det storskaliga anfallet mot Ukraina 2022 har ytterligare förstärkt denna tendens. Vilka scenarion kan du föreställa dig som innebär militär konflikt mellan Sverige och Ryssland?

2. Författaren skriver att Agenda 2030 bestämt tar avstånd från våld och krig, och förespråkar en global utveckling byggd på rättvisa, rättssäkerhet, ickevåld och fredskultur. Vad i Agenda 2030 bygger han detta på?
3. Bokens första del har rubriken "Ett land i fred – och för fred". Vad innebär ordet "fred" för dig?
4. År 2000 antog FN:s säkerhetsråd den inflytelserika resolution 1325 som i korthet handlar om att inkludera kvinnor i fredsförhandlingar och fredsbyggande. Varför är det viktigt att inkludera kvinnors erfarenheter på detta område?

2. Säkerhet och säkerhetspolitik

1. Det finns flera tolkningar av vad som ryms inom begreppet säkerhetspolitik. Vissa är smalare och andra bredare. Vad tänker du själv bör ingå i begreppet?
2. Texten tar upp vissa idéer och föreställningar om krig som funnits genom historien. Enligt vissa av dem skulle krig även ha positiva aspekter. Vilka föreställningar om vad krig innebär har du själv stött på?
3. Begreppet "mänsklig säkerhet" markerar en förskjutning från staters säkerhet genom vapen, till folkens och människors säkerhet genom utveckling och samarbete. Vilka för- och nackdelar kan du föreställa dig med detta begrepp jämfört med en mer traditionell ståndpunkt?
4. De senaste åren har världen blivit mer våldsam, främst på grund av krigshandlingar i Mellanöstern och därefter bland annat i Ukraina. Men hur ser trenden ut på lång sikt? Är utvecklingen densamma för organiserat våld – som krig – och våld mellan individer? Hur tror du att sambandet mellan organiserat och individuellt våld kan se ut?
5. Icke-våld innebär inte ett passivt avståndstagande från våld utan rymmer aktiv handling mot våld av olika slag, men utan egen våldsanvändning. Kan du ge exempel på sammanhang där aktivt ickevåld använts med framgång, respektive misslyckats?
6. På vilka sätt tror du att religion kan vara en kraft för fred respektive konflikt? Vad menas med den rättfärdiga freden?

3. Fredspolitikens fundament

1. Enligt författaren har förebyggandet av väpnad konflikt en närmast bedövande politisk legitimitet. Ändå fortsätter det förhållande som FN:s tidigare generalsekreterare Ban Ki-moon pekat på: "Världen är överbeväpnad och freden underfinansierad". Varför tror du att balansen mellan förebyggande och krishantering fortfarande lutar över åt det senare?
2. Författaren nämner två mellanstatliga organisationer med fokus på internationell säkerhet: FN och OSSE. Vilken fredsfrämjande roll spelar dessa i dag och hur skulle de kunna bli mer effektiva?
3. På vilket sätt kan bistånd bidra till hållbar fred och säkerhet?

4. Inom internationellt bistånd finns en klar insikt om vikten av att tidigt uppmärksamma konflikter och förebygga eskalering. Men denna insikt saknas vad gäller relationerna i Sveriges närområde, skriver författaren. Vad kan han syfta på?
5. Sveriges försvarsmakt har i och med den försämrade relationen med Ryssland ändrat inriktning och är nu återigen fokuserat på invasionsförsvar. Kan du föreställa dig att långsiktigt helt avskaffa det militära försvaret? Vad skulle krävas?

4. Förändring på riktigt

1. Författaren listar tre allmänna principer folkrörelseaktiva bör ha i åtanke om de deltar i den säkerhetspolitiska debatten. Vilka då? Kan du komma på tillfällen då du själv brutit mot dessa principer?
2. I texten nämns tre olika områden kopplade till kärnvapen, där Sverige skulle kunna driva en aktiv politik som främjar nedrustning och fred. Vilka är dessa? Hur tycker du själv att Sverige bör förhålla sig till kärnvapen?
3. Sverige är en stor exportör av vapen. I början av 2018 skärptes riktlinjerna för vapenexport, främst genom att ett så kallat demokratikriterium infördes. Men varför ska Sverige alls exportera vapen? Vilka argument har du stött på, för eller emot svensk vapenexport?
4. År 2017 beslöt regeringen att återinföra värnplikten. En nyhet var att den nu gäller lika för både kvinnor och män. Vissa debattörer har föreslagit att värnplikten borde ersättas av en allmän samhällstjänst. Hur tänker du att ett sådant skulle kunna utformas? Vilka för- och nackdelar ser du?
5. Författaren anser att Sverige även som medlem i den militära försvarsalliansen Nato bör stå för en självständig säkerhetspolitik. Hur tänker han då? Och vilka uttryck skulle det kunna ta sig i praktiken?

www.bilda.nu | www.krf.se

© Studieförbundet Bilda och
Kristna Fredsrörelsen, 2024

Text: Kristoffer Fredriksson och Martin
Uggla • Grafisk form: Maria Henriksson

